

JEDNADVACÁTÝ STOLETÍ

—

Pavel Bušta

Jednadvacátý století

Pavel Bušta

Znění tohoto textu vychází z díla [Jednadvacátý století](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Togga v Praze v roce 2016.

§

Text díla (Pavel Bušta: Jednadvacátý století), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte původ-Nevyužívejte komerčně-Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní](#).

Verze 1.0 z 2. 10. 2026.

OBSAH

MCMV	6
Cit	7
Už ne	8
MCMXV	9
Proces	10
Pustina	12
Konec je konec	14
MCMXXII	15
Žblunce	16
Neverland	17
Cestou k pryčně	18
Suita	19
Arkánium	20
MCMXXXII	21
Jizvoluní	22
MCMXLIII	23
Vyhnanství	24
MCMLVII	25
MCMLXV	26
Tak tajemný.....	27
Deník I (MCMLXXVII)	28
Deník II	31
Deník III	33
Dementia	34
Et c terra	35
Boží mana. Žer!	37
Jdi	38

MCMLXXXVII	40
MCMXCI	42
MMXVI	43

MCMV

Vzpřičil se v krku
lostmoderní době.
Zplodil robě
v mělkém hrobě.

Pouhý člověk,
nic než nádor.

Nádor sobě!

Cit

Nevinnost pošla na syfla
Siddhártha Gautama ztloustl v Mekáči
Hitlerovi vzali řidičák
Vlaštovky udělaly jaro
Kurvy se obrátily na odbory
Mary měla tarantuli
Neználek se pozvracel
Něha chytla stíhu
Prána k práně sedla
Majordomové vzali útokem metadonovou kliniku
Ras Putin stopoval u krajnice
Sid Vicious wanted to F you
V Aši napršelo
James Dean dostal dělo
Zazářila Nova

a já

se zamiloval

Už ne

Ještě pořád jsi rozbitej?
Ještě pořád sleduješ ve městě
ženský, co ti ji připomínaj?
Ještě pořád schováváš
v nočním stolku u hlavy
její dopisy a nemůžeš kvůli tomu spát
protože v noci slyšíš
jak se v šuplíku něco hejbe?

Ne

Opravili mě tak rychle
že to až děsí
Ve městě sleduju
jenom blondatý ženský
úplně odlišný typy
Noční stolek
jsem polil motorovou naftou
a zapálil

Hoří už půl roku
proto se budím zpocenej
Nic víc v tom není

MCMXV

Když se
Friedrich
jednou ráno
probudil
z nepokojných snů
neshledal vůbec nic
Byl pořád stejným
Friedrichem

Půl dne
nehnutě
proležel
ve vysoké trávě

K večeru zjistil
že se mu
do pravého varlete
zakouslo klíště

„Bože, ať ze mě vysaje
všechn život,“
šeptal

poprvé v životě
se nebál upřímnosti

Proces

Nové ráno, nová stížnost.
Universu? Sobě? Bohu?
Z toho stále vyrůstám,
a tak sypu do tvarohu
týdenní dávku ricinu
(vystačí sotva na dva dny),
abych měl dobrou výmluvu,
že už jsem zas tak otravný.
Počasí. Pokyny. Dopravní informace.
Píchačky, úpění, další štace.
Zní to jak kouzlo,
a jestli je
rezignace černá magie,
tak je dnes každý druhý prokletý.
Na rohlík mažu suchou žemli
(to abych nasral estéty).
Do kafe z prášku dva tři prášky,
jinak to nejde. Z téhle frašky
jsem dříve prchal s hrdostí.
A bilancuji tvrdě dál!
Minulý měsíc za moc nestál,
tím, že jsem ho nepromrdal,
jsem ho vlastně promrdal.
Víc sebelítosti už jsem v kuchyni nenašel.
Zvedám se, navenek odevzdaně.

Co ještě? Alkohol!
Vyžahnu balení sirupu na kašel.

-finito-

© Poslední snídaně páně

Pustina

Kdybychom od lidstva
odečetli prázdny prostor
všech jeho atomů
vešlo by se naše pokolení
do formy
průměrně velkého jablka

Z toho vyplývají
tři věci:

— nicota utváří naše člověčenství
je pojítkem protínajícím
všechny umělé hranice

— nahnilou část
nelze oddělit
bez porušení celku

— vždy někde číhá
nebezpečí
ať už v podobě červa
či hada

Zbývá naleznout otázku
jejíž nehledání

může být
stejně tak zbabělostí
jako tím nejhrdinštějším činem

Konec je konec

Konec je konec,
zavření dveří
zavírá dveře.

Zvířený prach usedne na víko,
kroky se vydají zdlouhavou oklikou,
slzy se vypaří v atmosféře.

Konec je konec,
zavření dveří
zavírá dveře.

Částice odtečou vesmírnou kanylou,
co bylo, už není. Nikdy to nebylo.
Nervy i duše se oddělí od páteře.

Konec je konec,
zavření dveří
zavírá dveře.

Lebkou se rozběhnou jiskřiví pavouci
a pojem nicoty stane se matoucím.
Konec je konec.

MCMXXII

Zoofágové se přenesli přes druhou laťku
ladným pohybem, aniž by se přestali množit.
Nekrofágové tak mohli dále slavit a slinit,
avšak otravným kulturním zvyklostem

stále neodzvonilo. Dokonalost má k zlosti
hryzajících na kovovém hřbetě nehezké
škrábance. Přesto si nemohli nevšimnout,
že někteří jsou chutní i za pochodu,

neboť jejich slepě ostřené skořápky
rozřízly membránu ducha a naznačily
nekonečný rozkvět úpadku v područí
zavedených schémat — bez začátku, bez konce.

Žblunce

Paleta sdílených emocí Hlaváku zjara
jest toliko nepřeborná.

Ty vůně

— šeríky, ganja, hloh, smrt, sperma.

Instantní náklonnost, potřeba sání,
pankáči, bezdáci. Odevzdaní.

Prsty se zalekly.

Další jde na vás!

Mamutům nade kly

nese se *Zdravas*.

Rány se zrcadlí

v svítidlech nad madly,

v montérkách, v rohlících, v billácké šunce.

Kéž nás to pozlatí...

Chudáku, sláva ti!

Beznaděj, láska a inverzní slunce.

Neverland

Růženka zabrala — Rivotril zabral.
Alenka upekla králíka.
Kouzelník zamumlal abrakadabra
a zmizel se zlatem bůhvíkam.

Subáči nahrává komická cena.
Tentokrát naposled! Pak zase odznova...
jest tady veselo už podle jména,
v kouzelných krajinách Smíchova.

Cestou k pryčně

Už jsem si zvykl,
že proroci si protiřečí,
že nejeden asketa si hýčká vole,
že z neuvážených lůnokřečí
nakonec zbude hlavně bolest.
Přesto dál házím cinklou mincí,
co stále dopadá na hranu.
Amor omnia vincit!
Bohatší o moudrost starších
a plnou náruč uranu,
plazím se zbitý ze šenku,
připomínaje mloka s dnou,
spílám všem pražským bezzemkům
a hanbou se chci rozpadnout.

Suita

Dnu teď jde o všechno, slabá noc hraje s ním.
Jako vždy omdlévá. Nad městem svítá.
Opilci vlečou se krokem skor baletním
— Louskáček v podání svatého Víta.

Arkánum

Mažu si na chleba hovno břitvou,
co snese papír, žaludek nesnese.
Dávení. V pomlkách: „Budu vždy tvou.“
Nenávilovaná deprese.

Jenom když přijmu pištivý hluk tlup,
které si do cesty natruc posílám,
jenom když spolknou vlastní kuklu,
tak můžu vysrat motýla.

MCMXXXII

v klidný čtvrti rozjely svý řeznictví příšery
in the quiet neighbourhood, monsters started
butchery

rozjely to narychlo
they started fast ride
zatím shalom chaverim, sakra shalom chaverim
for now shalom chaverim, dammit shalom
chaverim

akorát to procitlo
it just came to life

Jizvoluní

Letlampa líhne lesk do plísně lampy let,
krvinky vřou, rtuť řve z řady prsou pokřínů.
Třesk ker. Ras chápe se tradičních propriet.
Tep. Vkleče vyhlíží slinné lány toxinů.

Plesa lží poklesla. Plaz ulpěl v lese zla.
Kořen se napřímil v prapáteři ještěra.
S nárkem se zuřivě prodírá vřesem vrah,
obalen směsí lží a vlastního popela.

MCMXLIII

Tady není co vymýšlet
tady není co šifrovat
tady dokonce není
z čeho si utahovat

Jmenuji se
Mrtvola
Abrahama Brennera

Právě ze mě
trhají zuby
aby vám jednou
mohly posloužit
jako uchovatel hodnoty

Myslete na mě
až budete
v krizi

Vyhnanství

Ohniště dohrává Ranní variace,
po stěnách jeskyně míhá se hada stín,
vlčice chladí si o mramor bradavky,
úsvit se rozpíjí krajem, schvácen

přehojností mastných zřidel
v rozedřeném nedostatku,
smrt se budí, svět dál dříme,
všechny cesty končí Římem,
spáleništěm, na němž sytí
požírají vlastní matku.

MCMLVII

Záškuhy v sektoru L4. Divý děs.
Ve skřecích subjektu pulsuje tlak iktu,
cyklista šlape krajinou kouře.
Obrazce, tvary. Vytryskly náhle
hnisavým rytmem písečné duny.
Zrnko po zrnku, strašlivě těžké,
obrací žaludek do rtuti hutných slin.
Bílý plášť zatěžká cizí žluč trápených.

MCMLXV

Patnáct set metrů nadmořské výšky,
den, kdy brousek
zvítězil nad kosou.
Před setměním
možno sledovat mlhu
valící se do údolí.

Divá zvěř z okolí
se trousí pro kalíšky
na horskou vodu. Diskrétně, naboso.
Víc než kdy jindy
je jasné,
že život jen tak nepřebolí.

Tak tajemný...

Zas někdo napsal báseň
o úsměvu Mony Lisy.
Kurděje na tu svini,
ať zuby jí vypadaj!
Ať rázem jako slizký ghúl je!
Ať gejzírně se zesere!

Jak strašné,
když umění inspiruje.
Obzvláště některé.

Deník I (MCMLXXVII)

Ošetřující personál
vydává cigarety
dle vlastního rozpoložení
většinou tak dostaneš
jen hrst kuliček pepře
„A žvejkej, držko zubatá,
ať poznáš, co je skutečná bolest!“

Ještě že je tu Ivan
s tváří popsanou
stylisticky pochybněma
větama vrásek

Už zase vypráví
o Delie

— ta, člověče, když se v posteli prohnula
luplo to, jak když vo sebe třískneš
dvouma šutrama
ale kdepak jiskra
voheň se vobjevil
božský tajemství pošpiněný dokonalostí
a já věděl
že ho musím ukrást
pozřít
vyplenit
i když mě za to stihne trest

což se nakonec potvrdilo
protože mám kvůli ní
po letech
v prdeli kromě mozku
taký játra

— já vím, Ivane
říkáš
a opravdu víš

Pak tu jsou chodby
smutný jak opuštěná lesní cesta
páchnoucí potem
Občas ti za zádoma něco zašustí ve křoví
ale když se otočíš
vidíš jen pokácený duše
co už ti nemůžou ublížit
co už ti nemůžou rozumět
co už ti nemůžou podržet
co už ti nemůžou vůbec nic

Tak dál vstáváš
žebráš o cigarety
posloucháš Ivana
chodíš po chodbách
a taháš na krku ceduli

SMRTI NEBUDEŠ SE BÁT

ne proto, že je to nutně pravda
ale proto, že sis vybral
z nabízených možností

Deník II

Přátelé mi předepsali léky
Říkají, že je to nutné
chodí se mnou i na záchod
drží mě kolem ramen

Občas se rozbřečím
abych jim udělal radost
Těší mě, že mi věří
jinak necítím nic

Když si ráno oblékám kalhoty
nezačnu pravou ani levou nohou
prostě do nich skočím
Zuby zametu pod skříň s prostěradly

Najdou se i chvíle, kdy se můžu opít
Už jsem to ale dlouho neudělal
při močení slyším pak totiž hlasy

Jsem raději sám
vždy však jen na chvíli
protože přicházejí přátelé
a křičí
Musíme ti pomoci!
přitom si jen myslí
Znervózňuješ nás, buď jako my

Co naplat
baví mě role povzneseného vola
Máme i svoji mantru:

„Ve světě, v němž žiji
Bůh umí odpouštět
lidé opouštět
a všichni pospolu
trpí selektivní dyslexií“

A tak to je
— příliš smutno na lásku
příliš veselo na sebevraždu

Deník III

Pán přišel, zpívejme! Zas ožil Nazaret.
Konečně můžeme okovy rozlomit,
na klidnou hladinu vyplula loď.
Chytil mě za ruce a pravil: „Lazare,
v duši ti vykvete lithium dibromid,
odhod' svou peřinu, povstaň a chod'!“

Dementia

Původně jsem chtěl napsat
o tom, jak to my
emocionální sračky
máme těžký

ale pak
jsem vyběhl ven:
s prvním nádechem
studenýho lesního vzduchu
se něco utrhlo

Jako pokaždé

A i kdyby to byla
jenom šlacha
nikdo mi nevezme
že celým generacím básníků
by prospělo
čas od času
zvednout prdel z gauče

Et c terra

Došel líh, došla i svěcená voda,
z bolesti stala se letošní móda.
Bohu máš zaplatit! — Jenomže kterému?
Držím se s nárekem uprostřed mainstreamu.

Co mám pít, když i ty, hrdličko, vyschla jsi,
zuby mý skřípou ti na zádech o vlasy,
všechno je naruby: mat, potom garde-šach.
Embryo příslibů vyteklo z vodováh.

Došel líh, došla i svěcená voda.
On si nás přece jen nakonec poddá.
Že jsme se modlili? Tak to byl další hřích.
Došla už svěcená, došel líh — pak jen stříh —

A co dál? Skomírat. Navždycky, v kruhu.
Šťastnější popíjí krev mrtvých druhů.
Líh, voda, smysl dní, došlo mi všechno.
Z obřadní síně zní Bachovo techno.

Mudrci blábolí a plačky pláčou,
čert v rohu místnosti hraje si s kácou.
Proklatě pitomej je tenhle kar!
Rakve se zavíraj, otvírá bar.

Kdo by to vydržel odteď až do rána,
když sálem nesou se zlý kecy barmana:

„Došel líh, došla i svěcená voda...”

Boží mana. Žer!

Kdo chce sklízet bouři, zprvu vítr seje,
a tak jsem si po vzoru jistého D. Graye
nechal HR oddělením outsourcovat hříchy.
Nicméně i dále pociťuji trému,
když usedám v zasedačce ku obrazu svému
a naslouchám dechotepu mezi křikotichy.

Malý černý kufřík, velké srdce krysy.
Flexibilní, dynamický. Žádné kompromisy,
jen zmíněná nejistota. Mlč! Tesáky zatnout!
Držím krok a žezlo v pevném kolektivu,
co-workery obrůstám jak shnilá hlíva hlívu.
Jen já budu rozhodovat, čím potřísnit plátno.

Jdi

Vidíš ty zdi?
Lidé za nimi
umírají
A my jsme venku
mezi lidmi
kteří umírají
o něco méně nápadněji

Agónii našeho srdce
nepředčítá elektronická krabice
moč nepouštíme do žíznivého pytle
Pavlovovi psi se nemusí rozštěkat
vždy o šesté odpolední

Vím, cítíš stud a úlevu
jako ryba uniknuvší z potrhané sítě
— jsi rád, že tě to nepotkalo
a zároveň tě trápí
že někde nějaká rodina na Štědrý večer
nejspíš blouzní hladu
Nemysli na to
nedrásej si šupiny
a především
prosím
přestaň otvírat tu svoji hubu
z které prozatím nevyšel kloudný zvuk

Prach jsi a v prach se... však víš
to by ti řekl i prodejce vysavačů
Důležité je
jestli vidíš
za ty pokroucené plechy
za ty blednoucí kříže
Vidíš ty zdi?
Lidé za nimi
umírají
A my jsme venku
mezi lidmi
kteří umírají
o něco méně nápadněji
To ale neznamená
že bychom žili
o něco víc

MCMLXXXVII

Ve chvíli
kdy už bude možný
říct cokoli
aniž by hrozilo
pochopení
se rozplyneme
v železobetonu
minulejch spolknutostí

Pak sestoupí
to kdysi módní
slovo
bez jasného významu

to, který vymyslela
nějaká nasraná kapela...

NIRVANA

MCMXCI

V krku se mu vzpříčila
lostmoderní doba.
Vykouřili hrob a
našli se v něm oba.

Na pleteném
dvojrubaši
rolničky
a soba.

MMXVI

Ohnul se čas přes koleno nelidské pozornosti,
výdech a vzdech propojily dalekonosné mosty.
K dvoumiliardtým narozeninám nechal si něco
v hrůze zdát.

Boris Karloff? Někdo jiný? Dno. Abyssus invocat.
Každý kus prachu chce, aby zlo staré nahradilo nové,
vzlyky se nesou z řeky kyseliny lysergové,
z temného kontinentu se stahuje samospásný bacil,
básníci nadále hledají revoltu v rezignaci,
dunivá inspirace sedlá houpacího koně,
já se pak narodil jak úzkostný foném,
jenž mění význam (stejně jako jméno)
a nezmizí, dokud vše nebude prozrazeno.
a nezmizí, dokud vše nebude prozrazeno.
a nezmizí, dokud vše nebude prozrazeno.
a nezmizí, dokud vše nebude prozrazeno.
a nezmizí, dokud vše nebude prozrazeno.
a nezmizí, dokud vše nebude prozrazeno.
a nezmizí, dokud vše nebude prozrazeno.
a nezmizí, dokud vše nebude prozrazeno.
a nezmizí, dokud vše nebude prozrazeno.
a nezmizí, dokud vše nebude prozrazeno.

Pavel Bušta
Jednadvacátý století

Edice Poezie

Fotografie na obálce Jose Saavedra

Korektura Jaroslava Bednářová

Technická redakce Petra Kučerová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 2. 10. 2026

ISBN 978-80-274-5197-5 (epub)

ISBN 978-80-274-5198-2 (pdf)

ISBN 978-80-274-5199-9 (prc)

KNIHOVNA? KNIHOVNA!

Využijte **prostor**
pro studium, setkání,
kulturu i relax.

Stahujte **e-knihy zdarma**
z e-knihovna.cz, prohlížejte
digitalizované tituly na
digitalizovane.cz.

Sledujte **videocasty**
a přednášky na
youtube.com/@knihovnaPraha.

Půjčte si obraz v Artotéce,
audioknihu, CD, film
nebo deskovou hru.

Tvořte se dřevem, papírem,
barvami, kůží i látkami.
Otevřený ateliér DOK16,
Atelier Jezerka a Kreativní
centrUM v Ústřední knihovně.

Navštivte přednášky,
koncerty, autorská čtení,
filmové projekce, akce
pro děti. Sledujte
mlp.cz/akce.

**Městská
knihovna
v Praze**

Vyzkoušejte svět
virtuální reality.
Více na mlp.cz/vr.